

Perspectiva Històrica del Món Contemporani

Codi: 104982

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2501933 Periodisme	OT	3	2
2501933 Periodisme	OT	4	2

Professor/a de contacte

Nom: Pau Casanellas Peñalver

Correu electrònic: pau.casanellas@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

Cap.

Objectius

L'assignatura pretén dotar l'alumnat d'un coneixement rigorós i allunyat dels tòpics sobre la història universal recent, des de l'emergència de les grans alternatives polítiques que van marcar el segle XX (obrerismes, feixisme, democràcia parlamentària) fins al present. El temari proposa un recorregut pels principals processos i fets històrics que s'han produït en aquest període, tot posant un especial èmfasi en la seva relació amb les problemàtiques que travessen el món en l'actualitat i en el paper dels mitjans de comunicació en el desenvolupament i percepció dels esdeveniments. Les classes combinaran la història política, social, econòmica i cultural, i adoptaran una perspectiva no eurocèntrica i una mirada de gènere.

L'objectiu principal és que l'alumnat sigui capaç de llegir els esdeveniments actuals -polítics, socials, econòmics i culturals- amb un major bagatge intel·lectual i un coneixement històric més ampli i rigorós, per tal de poder analitzar el present amb més eines i ser capaç de desxifrar les causes i precedents de les notícies d'actualitat.

Competències

- Periodisme
- Actuar amb responsabilitat ètica i amb respecte pels drets i deures fonamentals, la diversitat i els valors democràtics.
  - Actuar en l'àmbit de coneixement propi avaluant les desigualtats per raó de sexe/gènere.
  - Actuar en l'àmbit de coneixement propi valorant l'impacte social, econòmic i mediambiental.
  - Demostrar l'esperit crític i autocrític.
  - Demostrar un coneixement adequat de la realitat sociocomunicativa de Catalunya en el context espanyol, europeu i mundial.
  - Demostrar un coneixement adequat del món contemporani i la seva evolució històrica recent en les dimensions social, econòmica, política i cultural.
  - Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en

llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.

- Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
- Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.

Resultats d'aprenentatge

1. Desenvolupar l'esperit crític i autocrític.
2. Establir relacions entre el coneixement comunicatiu i l'anàlisi històrica.
3. Explicar l'estat del món i la seva evolució històrica des d'una perspectiva adequada als diferents periodismes especialitzats vinculats.
4. Identificar les implicacions socials, econòmiques i mediambientals de les activitats academicoprofessionals de l'àmbit de coneixement propi.
5. Identificar les principals desigualtats i discriminacions per raó de sexe/gènere presents a la societat.
6. Llegir, analitzar, interpretar i discutir textos de contingut històric i exposar per escrit i en públic la síntesi de les seves anàlisis.
7. Memoritzar els coneixements històrics que permetin contextualitzar la dimensió històrica de la comunicació i el periodisme.
8. Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació secundària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text avançats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
9. Que els estudiants hagin desenvolupat les habilitats d'aprenentatge necessàries per a emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.
10. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
11. Que els estudiants sàpiguen aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
12. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètica.
13. Relacionar els debats d'actualitat amb el coneixement històric.
14. Valorar l'impacte de les dificultats, els prejudicis i les discriminacions que poden incloure les accions o projectes, a curt o llarg termini, en relació amb determinades persones o col·lectius.
15. Valorar la diversitat i la interculturalitat com a base per a treballar en equip.

Continguts

El programa de l'assignatura s'estructurarà en els següents blocs:

1. Les grans alternatives polítiques del segle XX: obrerismes, feixisme, democràcia parlamentària
2. Les bases del món actual: l'ordre internacional després de la Segona Guerra Mundial
3. L'emergència del Tercer Món: descolonització i escenaris revolucionaris
4. El llarg 68: transformacions culturals i lluites polítiques

5. La fi de Guerra Freda i la consolidació neoliberalisme
6. El nou (des)ordre mundial: conflictes i problemàtiques actuals

Metodologia

La docència consistirà en sessions teòriques amb el suport de materials diversos, combinades amb la participació de l'alumnat.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes teòriques	40	1,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Tipus: Supervisades			
Tutories	10	0,4	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Tipus: Autònomes			
Cerca i utilització de fonts per al treball	36	1,44	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Estudi de la matèria i lectura de textos i notícies	54	2,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14

Avaluació

L'alumnat seguirà una avaluació contínua, que constarà de tres proves:

- Una primera prova escrita parcial sobre la primera meitat del temari: 30% de la nota final.
- Una segona prova escrita parcial sobre la segona part del temari: 30% de la nota final.
- Un treball: 40% de la nota final.

L'alumnat que no arribi al 5 en la nota final tindrà dret a fer un examen de recuperació.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Primera prova escrita	30%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14
Segona prova escrita	30%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Treball	40%	4	0,16	1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Bibliografia

- ANTENTAS, Josep Maria; VIVAS, Esther: *Resistencias globales. De Seattle a la crisis de Wall Street*. Madrid: Editorial Popular, 2009.
- : *Planeta indignado. Ocupando el futuro*. Madrid: Sequitur, 2012.
- ARENDR, Hannah: *Eichmann en Jerusalén*. Barcelona: Debolsillo, 2015.
- ARRUZZA, Cinzia; CIRILLO, Lidia: *Dos siglos de feminismos. Los ejemplos más significativos, los problemas más actuales*. Barcelona: Sylone, 2018.
- BANTIGNY, Ludivine: *1968. De grands soirs en petits matins*. París: Seuil, 2018.
- CANFORA, Luciano: *La democracia. Historia de una ideología*. Barcelona: Crítica, 2004.
- CHOMSKY, Noam: *El nuevo orden mundial (y el viejo)*. Barcelona: Crítica, 2003.
- EICHENGREEN, Barry: *La globalización del capital. Historia del Sistema Monetario Internacional*. Barcelona: Antoni Bosch, 2000.
- FONTANA, Josep: *Por el bien del imperio. Una historia del mundo desde 1945*. Barcelona: Pasado & Presente, 2011.
- : *El futuro es un país extraño. Una reflexión sobre la crisis social de comienzos del siglo XXI*. Barcelona: Pasado & Presente, 2013.
- : *El siglo de la revolución. Una historia del mundo desde 1914*. Barcelona: Crítica, 2017.
- FREEDMAN, Estelle B.: *No Turning Back. The History of Feminism and the Future of Women*. Nova York: Ballantine, 2003.
- GEORGE, Susan: *Informe Lugano*. Barcelona: Icaria/Intermón, 2001.
- GERGES, Fawaz A.: *The Far Enemy. Why Jihad Went Global*. Cambridge: Cambridge University Press, 2009.
- GRAEBER, David: *En deuda. Una historia alternativa de la economía*. Barcelona: Ariel, 2012.
- JAMAL, Salah: *Palestina, ocupació i resistència. Manual pràctic sobre la qüestió palestina i el conflicte àrabo-israelià*. Lleida: El Jonc, 2002.
- JUDT, Tony: *Postguerra. Una historia de Europa desde 1945*. Madrid: Santillana, 2006.
- HARVEY, David: *Breve historia del neoliberalismo*. Madrid: Akal, 2007.
- HESSEL, Stéphane: *Indigneu-vos! Un al·legat contra la indiferència i a favor de la insurrecció pacífica*. Barcelona: Destino, 2011.
- HOBBSAWM, Eric J.: *Historia del siglo XX. 1914-1991*. Barcelona: Crítica, 1995.
- HORN, Gerd-Rainer: *The Spirit of '68. Rebellion in Western Europe and North America, 1956-1976*. Nova York: Oxford University Press, 2007.
- HUSTVEDT, Siri: *Els miratges de la certesa. Reflexions sobre la relació entre el cos i la ment*. Barcelona: Edicions 62, 2021.
- KAPUŚCIŃSKI, Ryszard: *La guerra del fútbol y otros reportajes*. Barcelona: Anagrama, 1992.
- : *Un día más de vida*. Barcelona: Labutxaca, 2010.
- KERSHAW, Ian: *Descenso a los infiernos. Europa 1914-1949*. Barcelona: Crítica, 2016.
- : *Ascenso y crisis. Europa 1950-2017. Un camino incierto*. Barcelona: Crítica, 2019.

KLEIN, Naomi: *La doctrina del xoc*. Barcelona: Labutxaca, 2012.

LEWONTIN, R.C.; ROSE, Steven; KAMIN, Leon J.: *No está en los genes. Crítica del racismo biológico*. Barcelona: Grijalbo, 1996.

MANN, Michael: *El lado oscuro de la democracia. Un estudio sobre la limpieza étnica*. València: PUV, 2009.

MURAD, Nadia: *Jo seré l'última. La història del meu captiveri i la meua lluita contra l'Estat Islàmic*. Barcelona: Rosa dels Vents, 2017.

NASH, Mary: *Mujeres en el mundo. Historia, retos y movimientos*. Madrid: Alianza, 2012.

POCH, Rafael: *La actualidad de China. Un mundo en crisis, una sociedad en gestación*. Barcelona: Crítica, 2009.

-: *Entender la Rusia de Putin. De la humillación al restablecimiento*. Madrid: Akal, 2018.

-: *La invasión de Ucrania*. Madrid: Contexto, 2022.

REVELLI, Marco: *La lucha de clases existe... ¡y la han ganado los ricos!* Madrid: Alianza, 2015.

ROSS, Kristin: *Mayo del 68 y sus vidas posteriores. Ensayo contra la despolitización de la memoria*. Madrid: Acuarela / A. Machado, 2008.

SÁNCHEZ CERVELLÓ, Josep: *La descolonización y el surgimiento del Tercer Mundo*. Barcelona: Hipòtesi, 1997.

SERRA, Clara; GARAIZÁBAL, Cristina; MACAYA, Laura (coord.): *Alianzas rebeldes. Un feminismo más allá de la identidad*. Manresa: Bellaterra, 2021.

TAIBO, Carlos: *La desintegración de Yugoslavia*. Madrid: Catarata, 2018.

TOUSSAINT, Éric: *Una mirada al retrovisor. El neoliberalismo desde sus orígenes hasta la actualidad*. Barcelona: Icaria, 2010.

TRAVERSO, Enzo: *Els usos del passat. Història, memòria, política*. València: PUV, 2006.

-: *A sangre y fuego. De la guerra civil europea (1914-1945)*. València: PUV, 2009.

-: *Las nuevas caras de la derecha. ¿Por qué funcionan las propuestas vacías y el discurso enfurecido de los antisistema y cuál es su potencial político real?* Madrid: Clave Intelectual, 2021.

ZINN, Howard: *La otra historia de los Estados Unidos (Desde 1492 hasta hoy)*. Hondarribia: Hiru, 2005.

Programari

Coneixements bàsics de processador de textos (Word, LibreOffice, etc.) i domini de les fonts *online*.